

บทที่ 3

การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคม

ในบทนี้จะแสดงการแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคม ผู้วิจัยแบ่งการเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา คือบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้ภาษาทั้งสองต่ำที่สุด พร้อมทั้งแสดงบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยเสนอในรูปตาราง กราฟเส้น และแผนที่ สำหรับส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ และการกำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

3.1 การวิเคราะห์เขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

การวิเคราะห์หาเขตปรับเปลี่ยนภาษานั้น จะเริ่มจากการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม หลังจากนั้นจึงหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคม ซึ่งได้แก่ อายุ การศึกษา และทัศนคติ ว่าเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ของแต่ละตัวแปรอยู่บริเวณใดบ้าง

3.1.1 เขตปรับเปลี่ยนภาษา โดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม

ผลของการวิเคราะห์หาอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของแต่ละจุดเก็บข้อมูล แสดงว่า อัตราการใช้คำศัพท์ของจุดเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษา มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 17.67 ถึงร้อยละ 98.17 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 1.83 ถึงร้อยละ 81.17 โดยบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงที่สุด และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด (98.17/1.83) อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำที่สุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงที่สุด (17.67/81.17) คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 20 (ดูตารางที่ 10 และภาพที่ 8)

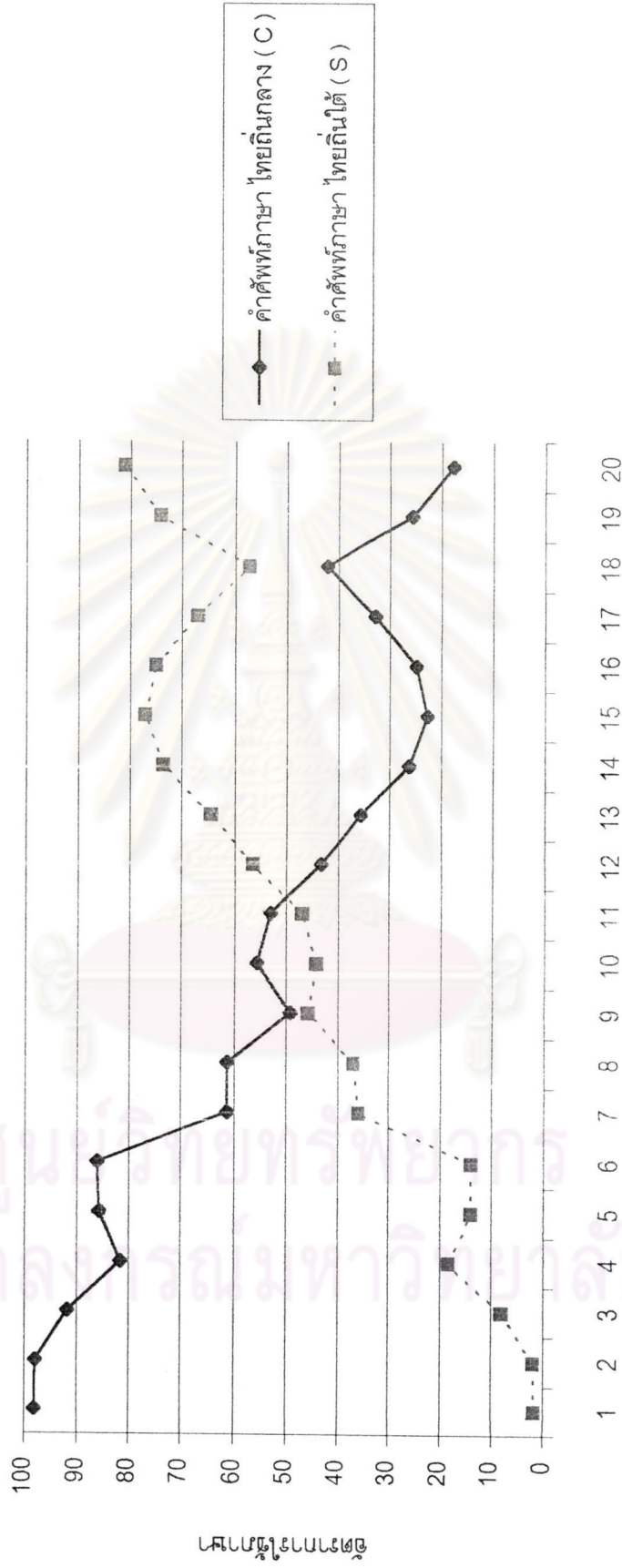
ตารางที่ 10 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บ ข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	98.17	1.83	-	-	96.33
2	98.00	2.00	-	-	96.00
3	91.83	8.17	-	-	83.67
4	81.67	18.33	-	-	63.33
5	85.83	13.83	0.33	-	72.00
6	86.17	13.83	-	-	72.33
7	61.33	35.83	2.83	-	25.50
8	61.33	36.83	1.83	-	24.50
9	49.17	45.83	4.83	0.17	<u>3.33</u> *
10	55.67	44.33	-	-	<u>11.33</u> *
11	53.00	47.00	-	-	<u>6.00</u> *
12	43.50	56.50	-	-	-13.00
13	35.50	64.50	-	-	-29.00
14	26.33	73.67	-	-	-47.33
15	22.83	77.17	-	-	-54.33
16	25.00	75.00	-	-	-50.00
17	32.67	67.00	0.17	0.17	-34.33
18	42.33	57.33	0.33	-	-15.00
19	25.83	74.17	-	-	-48.33
20	17.67	81.17	1.17	-	-63.50

3.33 * 11.33 * 6.00 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เป็นบริเวณที่มีค่าต่ำสุด

ภาพที่ 8 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูล

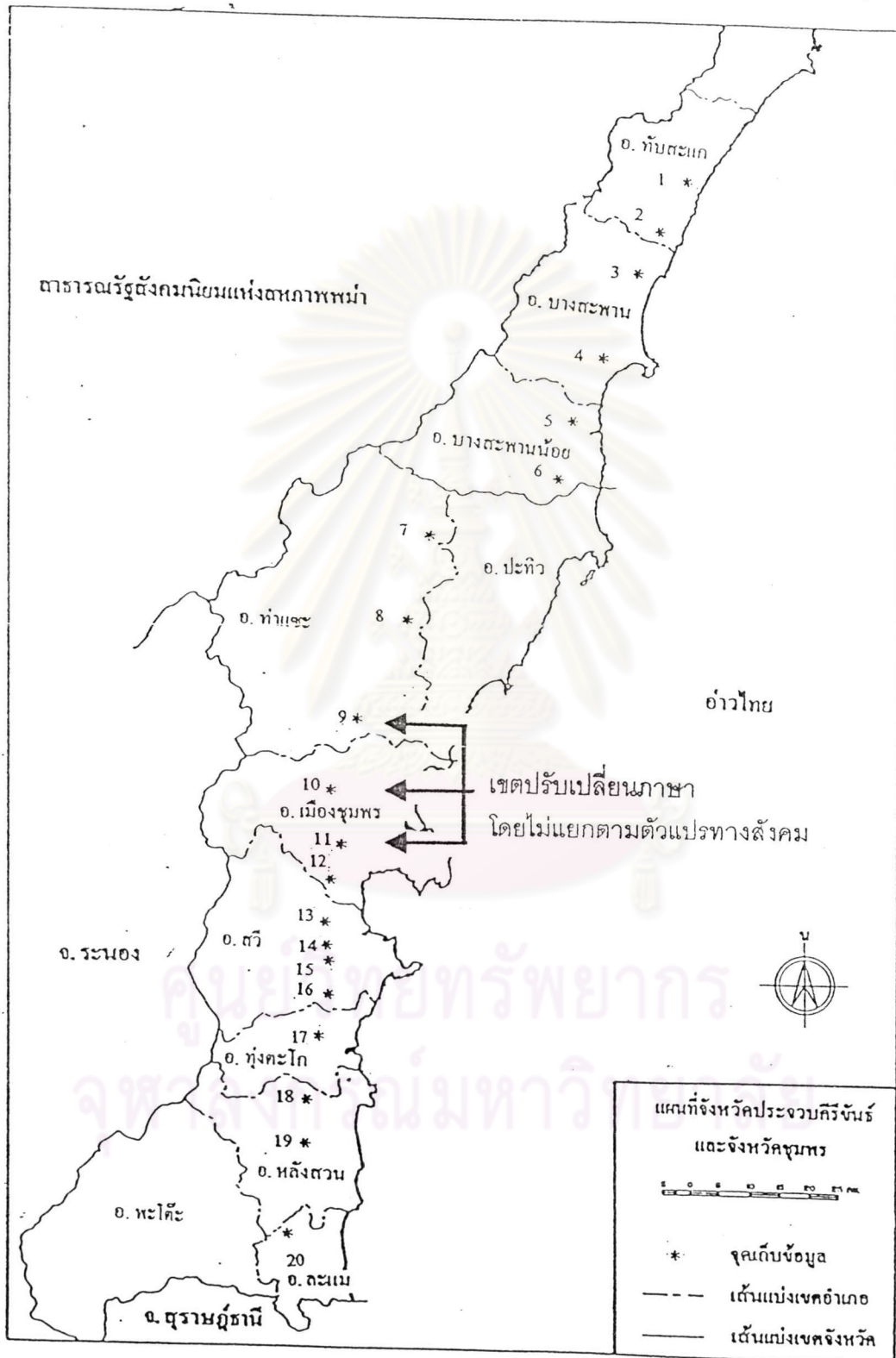
ถ้าพิจารณาตารางที่ 10 และภาพที่ 8 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในการใช้ภาษาของผู้บอกภาษาในแต่ละจุดเก็บข้อมูล เมื่อมองภาพโดยรวมจะเห็นได้ว่า จากจุดเก็บข้อมูลที่ 1 ถึงจุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้น โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 1-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 12-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 6 และ 7 มีอัตราการใช้คำศัพท์แตกต่างกันมาก คือจุดเก็บข้อมูลที่ 6 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ เท่ากับ 72.33 ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 7 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองเท่ากับ 25.50 การที่จุดเก็บข้อมูลทั้งสองมีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองต่างกันค่อนข้างมาก อาจเป็นเพราะระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลทั้งสองจุดนี้ ห่างกันมากกว่าระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่นๆ

เมื่อพิจารณาจากกราฟ จะเห็นว่าในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 7-12 มีอัตราการใช้ภาษาทั้งสองใกล้เคียงกัน แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 7-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 12-15 มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้คำศัพท์ค่อนข้างมาก คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลงค่อนข้างมากอย่างต่อเนื่อง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้นค่อนข้างมากอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 16-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกันและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน ในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 และ 18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องจากจุดเก็บข้อมูลที่ 17 มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง คือเป็นบริเวณที่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน เช่น ที่ว่าการอำเภอ โรงเรียน และเป็นจุดเก็บข้อมูลที่อยู่ใกล้ถนนเพชรเกษมมาก ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 18 เป็นบริเวณชุมชนที่เป็นตลาดซึ่งมีการติดต่อซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรระหว่างเกษตรกรและผู้รับซื้อที่มาจากจังหวัดอื่น ทำให้ผู้บอกภาษาที่จุดเก็บข้อมูลนี้มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมาก เพื่อสะดวกต่อการสื่อสารมากขึ้น

ในการพิจารณาหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา ผู้วิจัยพิจารณาจากอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จากการพิจารณาข้อมูลโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคมนั้น พบว่า บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาต่ำสุด คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ซึ่งมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ 3.33 (ดูตารางที่ 10) บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษารวม โดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม แต่จากกราฟเป็นที่น่าสังเกตว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 9 และ 11 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันมาก โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ที่ 2 เพื่อดูว่าบริเวณที่ใกล้กันกับเขตปรับเปลี่ยนภาษานี้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วยหรือไม่ จึงนำค่าผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสอง (C-S) ของบริเวณใกล้เคียงนี้มาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 9 กับ (C-S) ของบริเวณใกล้เคียง พบว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 11 มีค่า (C-S) ต่างจากจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เท่ากับ 2.67 ซึ่งไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงจัดว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วยเช่นกัน สำหรับจุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีค่า (C-S) ต่างจากจุดเก็บข้อมูลที่ 11 เท่ากับ 5.33 ซึ่งค่าที่ได้มากกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเป็นบริเวณที่อยู่ระหว่างบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งสอง ผู้วิจัยจึงอนุมานให้เขตปรับเปลี่ยนภาษาอาจครอบคลุมบริเวณนี้ด้วย ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่บริเวณ จุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 คือตั้งแต่ บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 9)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 9 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม

3.1.2 เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุ

การหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 10-20 ปี กลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 50-60 ปี ในช่วงนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาคือบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้ภาษาทั้งสองต่ำที่สุด และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง กราฟเส้น และแผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษา

3.1.2.1 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี ในบริเวณที่ศึกษา พบว่า กลุ่มอายุนี้มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ว้อยละ 17 ถึงร้อยละ 99.50 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ว้อยละ 0.50 ถึงร้อยละ 83 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (99.50/0.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำที่สุด และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงที่สุด (17.00/83.00) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 7-9 และมีคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักเพียง 1 จุดคือ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เพียงร้อยละ 0.50 เท่านั้น

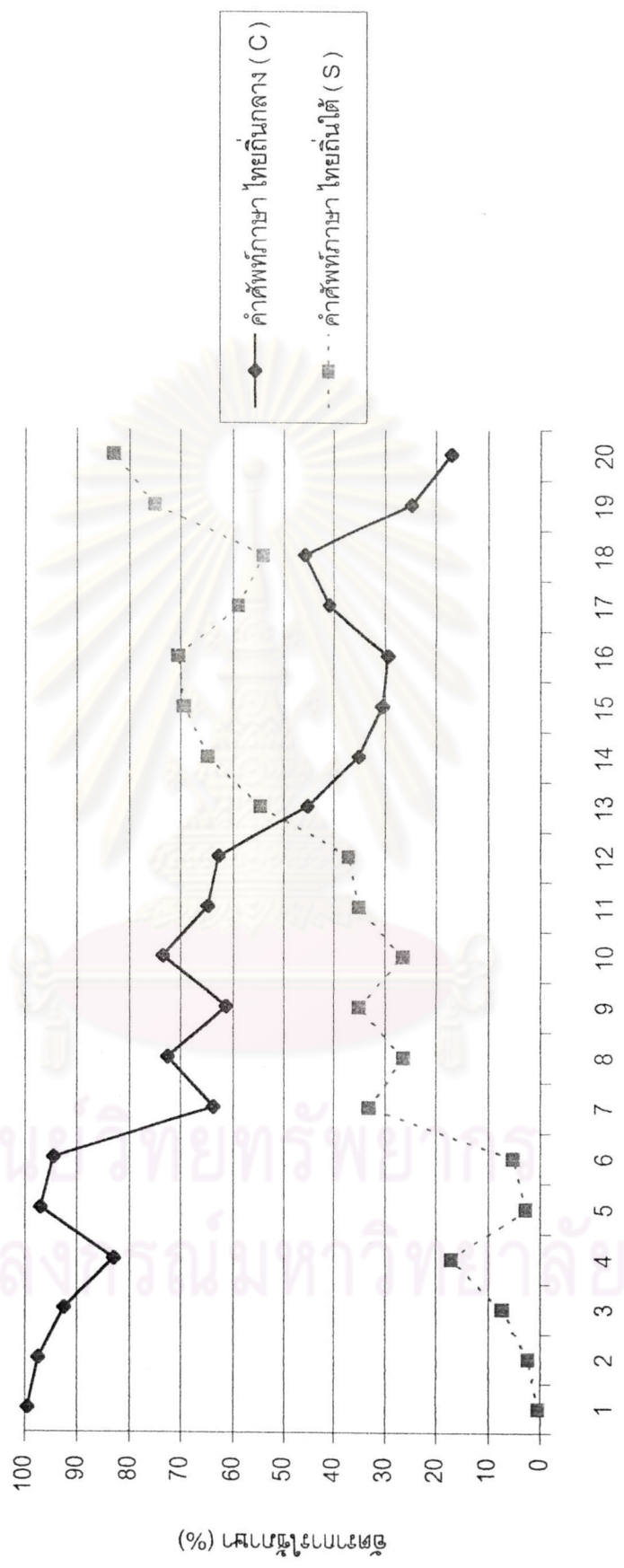
เมื่อพิจารณาตารางที่ 11 และภาพที่ 10 โดยรวมจะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 13-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และเมื่อดูปริมาณการใช้ภาษาเป็นกลุ่มๆ จะพบว่าแบ่งเป็น 4 ช่วง ที่เป็นบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันคือ ช่วงที่ 1 จุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 ช่วงที่ 2 จุดเก็บข้อมูลที่ 7-12 ช่วงที่ 3 จุดเก็บข้อมูลที่ 13-18 และช่วงที่ 4 จุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 โดยช่วงที่ 1 จะเป็นบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำมาก ส่วนช่วงที่ 2 และ 3 จะเป็นบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณใกล้เคียงกัน แต่ในช่วงที่ 2 จะมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนช่วงที่ 3 จะมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำกว่าอัตราการ

ตารางที่ 11 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 10 – 20 ปี

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	99.50	0.50	-	-	99.00
2	97.50	2.50	-	-	95.00
3	92.50	7.50	-	-	85.00
4	83.00	17.00	-	-	66.00
5	97.00	3.00	-	-	94.00
6	94.50	5.50	-	-	89.00
7	64.00	33.00	3.00	-	31.00
8	72.50	26.50	1.00	-	46.00
9	61.50	35.00	3.00	0.50	26.50
10	73.50	26.50	-	-	47.00
11	65.00	35.00	-	-	30.00
12	63.00	37.00	-	-	26.00
13	45.50	54.50	-	-	<u>-9.00</u> *
14	35.00	65.00	-	-	-30.00
15	30.50	69.50	-	-	-39.00
16	29.50	70.50	-	-	-41.00
17	41.00	59.00	-	-	-18.00
18	46.00	54.00	-	-	-8.00
19	25.00	75.00	-	-	-50.00
20	17.00	83.00	-	-	-66.00

-9.00 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 10 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

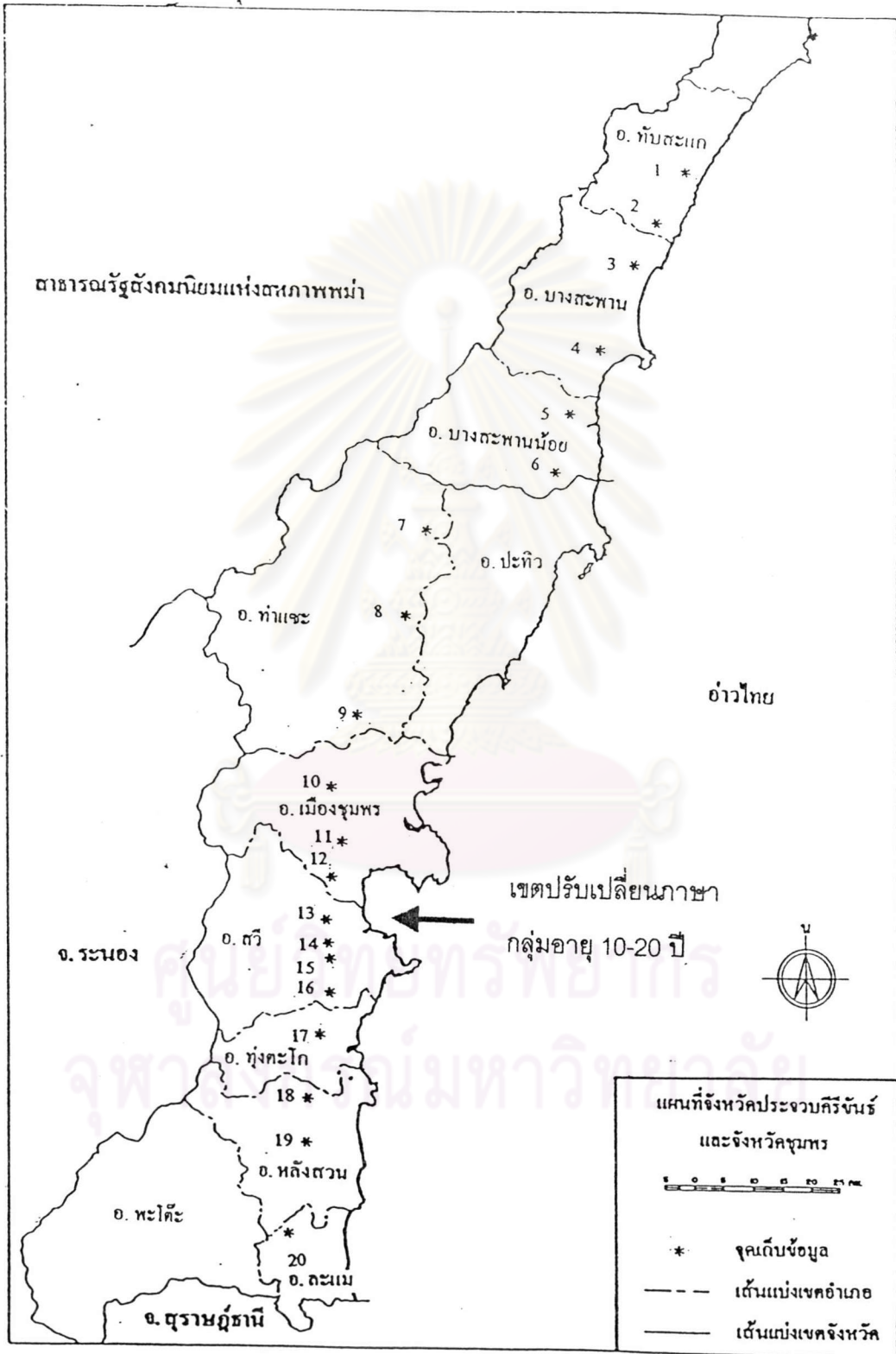

จุดเก็บข้อมูล

ใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และสุดท้ายช่วงที่ 4 จะเป็นบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำมากและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงมาก เมื่อพิจารณาจากกราฟ เห็นได้ชัดว่าเส้นกราฟมีการหักเหาก ระหว่างจุดเก็บข้อมูลที่ 6 และ 7 ทำให้ผลต่างระหว่างการใช้ภาษาไทยถิ่นทั้งสองลดลงอย่างรวดเร็ว คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 6 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เท่ากับ 72.33 ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 7 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองเท่ากับ 25.50 ทั้งๆ ที่เป็นบริเวณติดต่อกัน การที่จุดเก็บข้อมูลทั้งสองมีอัตราการใช้คำศัพท์ต่างกันค่อนข้างมาก อาจเป็นเพราะระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลทั้งสองจุดนี้ ห่างกันมากกว่าระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่นๆ (ดูภาพที่ 11) สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 10-16 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางที่ค่อยๆ ลดลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้น แต่ในจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง และจุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้นอีกครั้ง การที่จุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองต่างไปจากบริเวณใกล้เคียง น่าจะเป็นสาเหตุจากการที่จุดเก็บข้อมูลที่ 17 มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองดังได้กล่าวมาแล้วในการหาเขตปรับเปลี่ยนโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 18 เป็นบริเวณชุมชนที่เป็นตลาด ซึ่งมีการติดต่อซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรระหว่างเกษตรกรและผู้รับซื้อที่มาจากจังหวัดอื่น ทำให้ผู้บอกภาษาที่จุดเก็บข้อมูลนี้มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมาก เพื่อสะดวกต่อการสื่อสารมากขึ้น

สำหรับบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 18 บ้านสวนผึ้ง ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้ภาษาทั้งสองเท่ากับ -8.00 แต่ผู้วิจัยไม่ตัดสินใจให้บริเวณจุดเก็บข้อมูลนี้เป็นบริเวณเขตปรับเปลี่ยนภาษา เนื่องจากเป็นจุดเก็บข้อมูลที่อยู่ติดถนนเพชรเกษม ดังนั้นการใช้ภาษาของผู้บอกภาษาจึงได้รับอิทธิพลของการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในการติดต่อสื่อสาร (ดู 2.6.3) ดังนั้นจึงต้องหาบริเวณอื่นที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองใกล้เคียงกันมากที่สุดแทน และจากกราฟ (ภาพที่ 10) สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 13 บ้านครน ตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองเท่ากับ -9.00 (ดูตารางที่ 11) บริเวณนี้จึงจัดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี (ดูภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี

3.1.2.2 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 30-40 ปี ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า กลุ่มอายุนี้มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 17.50 ถึงร้อยละ 99.50 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 0.50 ถึงร้อยละ 82.50 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุด และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (99.50/0.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 2 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำที่สุด และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงที่สุด (17.50/82.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 15 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 5 ในปริมาณร้อยละ 0.50 และ จุดเก็บข้อมูลที่ 7-9 ในปริมาณร้อยละ 3.50 2.50 และ 5.00 ตามลำดับ ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักไม่ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลนี้

เมื่อพิจารณาตารางที่ 12 และภาพที่ 12 โดยรวมจะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-8 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 9-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า ในจุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 7-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันมาก สังเกตได้จากระยะห่างของเส้นกราฟที่แสดงอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาที่อยู่ใกล้กันมาก แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 7-8 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง จุดเก็บข้อมูลที่ 12-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณค่อนข้างสูง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณค่อนข้างต่ำ

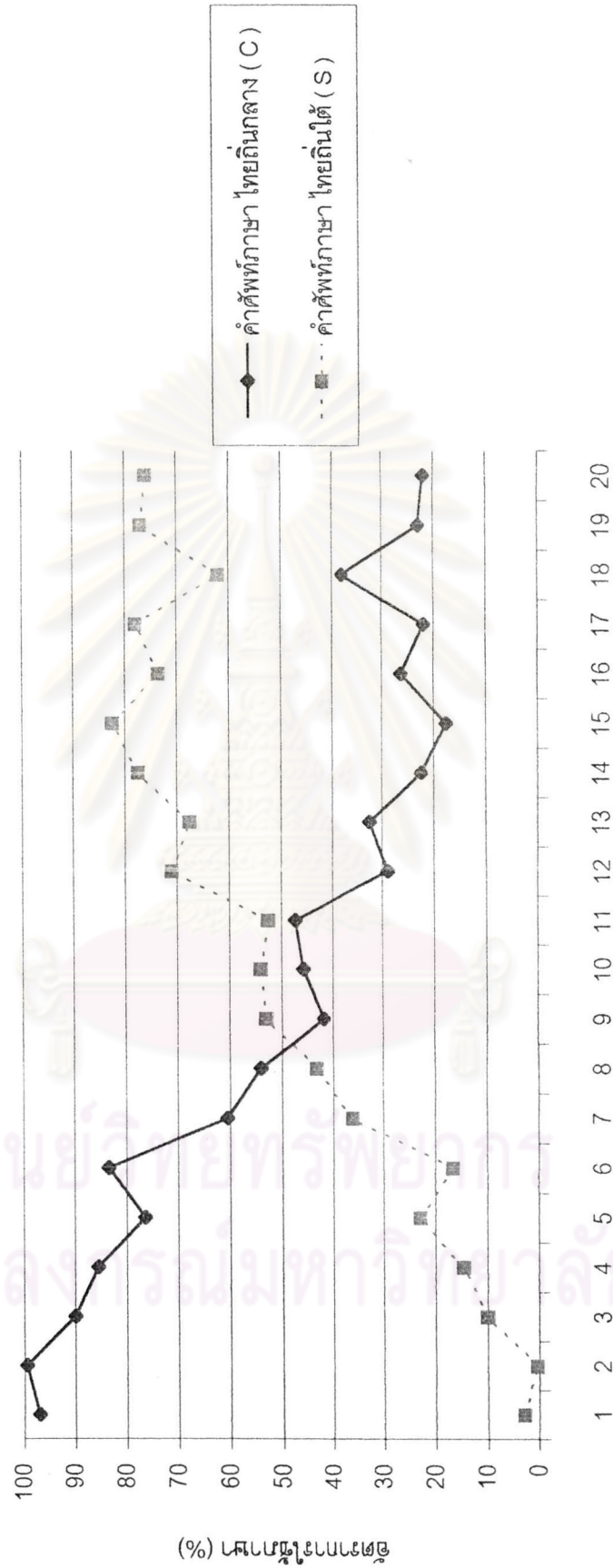
ตารางที่ 12 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 30 – 40 ปี

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	97.00	3.00	-	-	94.00
2	99.50	0.50	-	-	99.00
3	90.00	10.00	-	-	80.00
4	85.50	14.50	-	-	71.00
5	76.50	23.00	0.50	-	53.50
6	83.50	16.50	-	-	67.00
7	60.50	36.00	3.50	-	24.50
8	54.00	43.50	2.50	-	<u>10.50</u> *
9	42.00	53.00	5.00	-	<u>-11.00</u> *
10	46.00	54.00	-	-	<u>-8.00</u> *
11	47.50	52.50	-	-	<u>-5.00</u> *
12	29.00	71.00	-	-	-42.00
13	32.50	67.50	-	-	-35.00
14	22.50	77.50	-	-	-55.00
15	17.50	82.50	-	-	-65.00
16	26.50	73.50	-	-	-47.00
17	22.00	78.00	-	-	-56.00
18	38.00	62.00	-	-	-24.00
19	23.00	77.00	-	-	-54.00
20	22.00	76.00	2.00	-	-54.00

10.50 * -11.00 * -8.00 * 5.00 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 11 เป็นบริเวณที่มีค่าต่ำสุด

ภาพที่ 12 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของกลุ่มอายุ 30-40 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูล

สำหรับบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เท่ากับ -5.00 บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา นอกจากนี้จากกราฟในภาพที่ 12 จะสังเกตได้ว่า มีบริเวณที่ต่อเนื่องกันกับจุดเก็บข้อมูลที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 8-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณใกล้เคียงกันมาก ซึ่งแต่ละจุดเก็บข้อมูลมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสอง (C-S) เท่ากับ $10.50 - 11.00$ และ -8.00 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงนำค่า (C-S) ของแต่ละจุดเก็บข้อมูล มาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของบริเวณใกล้เคียง กับค่า (C-S) ของบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา โดยเริ่มจากจุดเก็บข้อมูลที่ 10 ที่ใกล้กับจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ที่สุด ได้ค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของสองจุดเก็บข้อมูลเท่ากับ -3 ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 10 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วย จุดเก็บข้อมูลที่ 9 ได้ค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 9 กับ 10 เท่ากับ 3 ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 9 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา และจุดเก็บข้อมูลที่ 8 ได้ค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 8 กับ 9 เท่ากับ 0.5 จากค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ที่ได้ของแต่ละจุดเก็บข้อมูล พบว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 8-11 จัดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุนี้ ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 30-40 ปี คือ บริเวณตั้งแต่จุดเก็บข้อมูลที่ 8-11 คือตั้งแต่บริเวณบ้านนายาว ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าแซะ ถึง บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 13)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 13 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี

3.1.2.3 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 50-60 ปี ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า กลุ่มอายุนี้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 14.00 ถึงร้อยละ 98.00 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 2.00 ถึงร้อยละ 84.50 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (98.00/2.00) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำสุดและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงสุด (14.00/84.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 5, 7, 8, 9, 17, 18 และ 20 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 ในปริมาณร้อยละ 0.50 เพียงจุดเดียวเท่านั้น (ดูตารางที่ 13)

เมื่อพิจารณาดูตารางที่ 13 และภาพที่ 14 จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-8 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 9-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า ในจุดเก็บข้อมูลที่ 1-3 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 4-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างสูง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างต่ำ จุดเก็บข้อมูลที่ 7-12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 7-8 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 9-12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง จุดเก็บข้อมูลที่ 13-16 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางที่ต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 17-20 เป็นบริเวณที่มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองมาก คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลงในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 และ 18 แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 19 และ 20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลงและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้น เมื่อมองโดยภาพรวมจะพบว่า จากจุดเก็บข้อมูลที่ 1-16 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อยๆ ลดลง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อยๆ สูงขึ้น และในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 และ 18 มีการหักเหของเส้นกราฟ คือ อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง จนมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองใกล้เคียงกัน

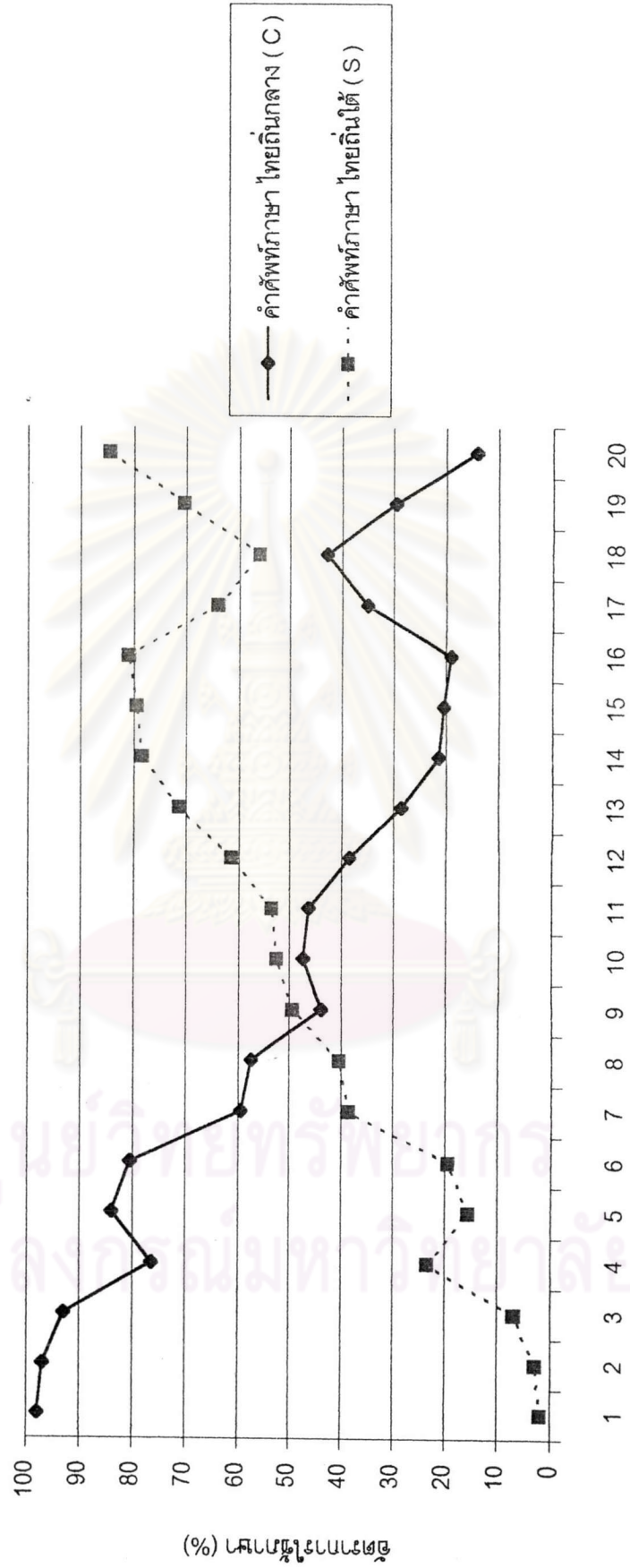
ตารางที่ 13 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 50 – 60 ปี

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	98.00	2.00	-	-	96.00
2	97.00	3.00	-	-	94.00
3	93.00	7.00	-	-	86.00
4	76.50	23.50	-	-	53.00
5	84.00	15.50	0.50	-	68.50
6	80.50	19.50	-	-	61.00
7	59.50	38.50	2.00	-	21.00
8	57.50	40.50	2.00	-	17.00
9	44.00	49.50	6.50	-	<u>-5.50</u> *
10	47.50	52.50	-	-	<u>-5.00</u> *
11	46.50	53.50	-	-	<u>-7.00</u> *
12	38.50	61.50	-	-	-23.00
13	28.50	71.50	-	-	-43.00
14	21.50	78.50	-	-	-57.00
15	20.50	79.50	-	-	-59.00
16	19.00	81.00	-	-	-62.00
17	35.00	64.00	0.50	0.50	-29.00
18	43.00	56.00	1.00	-	-13.00
19	29.50	70.50	-	-	-41.00
20	14.00	84.50	1.50	-	-70.50

-5.50 * -5.00 * -7.00 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 10 เป็นบริเวณที่มีค่าต่ำสุด

ภาพที่ 14 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของกลุ่มอายุ 50-60 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูล

การที่จุดเก็บข้อมูลทั้งสองมีอัตราการใช้คำศัพท์ต่างไปจากบริเวณใกล้เคียงค่อนข้างมาก นั้น อาจเนื่องมาจากจุดเก็บข้อมูลทั้งสองมีลักษณะของความเป็นชุมชนเมืองดังได้กล่าวไปแล้ว (ดูเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม)

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ (C-S) ต่ำที่สุดของกลุ่มอายุนี้ ได้แก่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองเท่ากับ -5.00 ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 10 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุนี้ แต่จากกราฟในภาพที่ 14 จะสังเกตเห็นได้ว่า บริเวณที่ต่อเนื่องกันกับจุดเก็บข้อมูลที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา ซึ่งได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 และ 11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณใกล้เคียงกันมาก ซึ่งทั้งสองจุดเก็บข้อมูลมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองเท่ากับ -5.50 และ -7.00 ตามลำดับ จึงนำค่าของผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของทั้งสองจุดเก็บข้อมูลมาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 9 กับ 10 ได้ค่าผลต่างเท่ากับ -0.50 และค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 10 กับ 11 ได้ค่าผลต่างเท่ากับ -2 จากค่าที่ได้ของทั้งสองจุดเก็บข้อมูล พบว่า ทั้งจุดเก็บข้อมูลที่ 9 และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ที่มีค่าไม่เกิน 5 (ดูเกณฑ์การตัดสินใจหน้า 54) จึงถือว่าทั้งสองบริเวณนี้จัดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุนี้ด้วย ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 50-60 ปี คือ บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร และจุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร โดยทั้งสามจุดเก็บข้อมูลนี้อยู่ในจังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 15)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

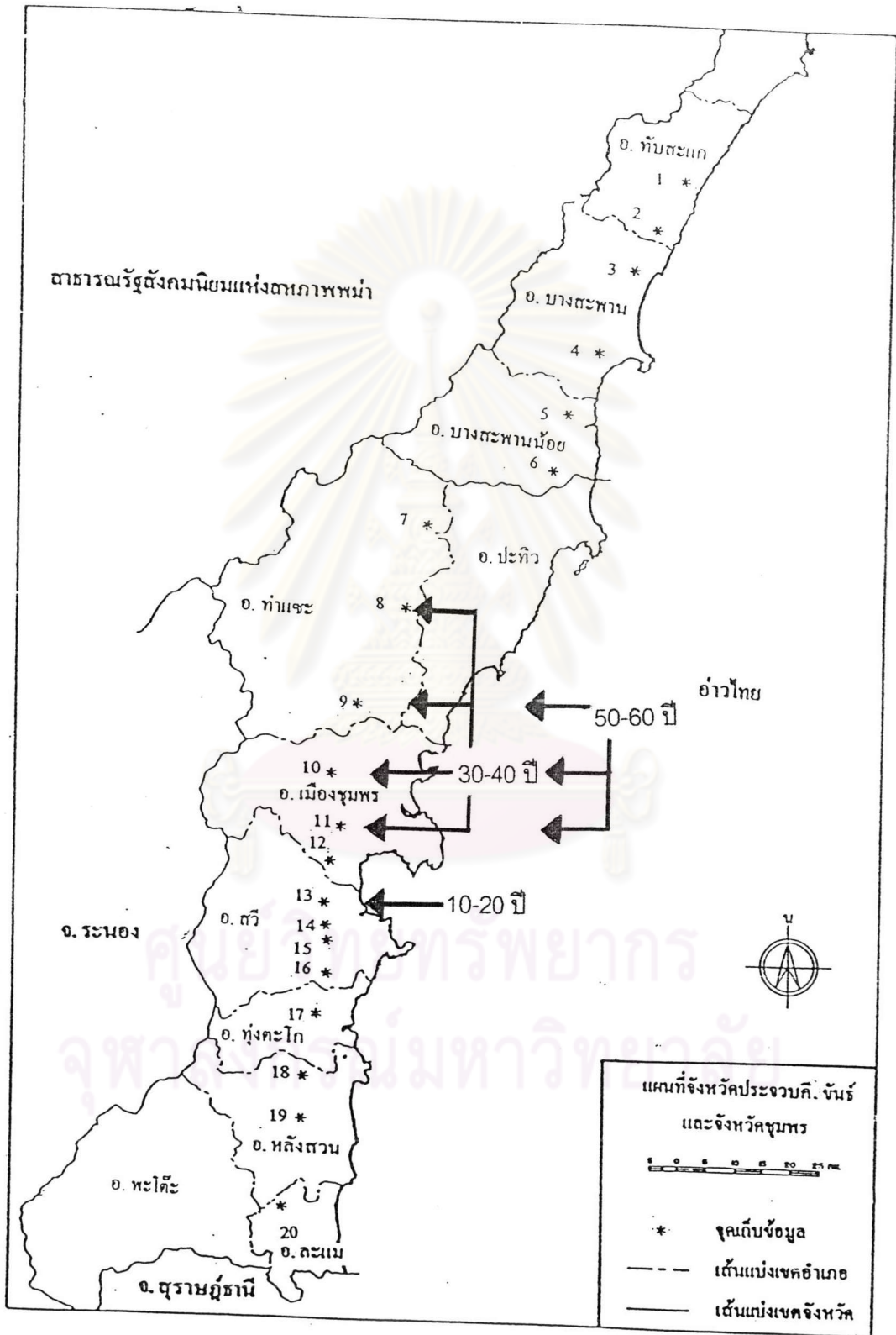
ภาพที่ 15 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี

การวิเคราะห์เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุ พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 บ้านครน ตำบลครน อำเภอสวี เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี อยู่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 8-11 คือตั้งแต่ บ้านนายาว ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าแพะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร สำหรับเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี อยู่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 คือตั้งแต่ บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแพะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร (ดูภาพที่ 16) เมื่อพิจารณาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี ซ้อนทับเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี และของทั้งสองกลุ่มอายุอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองต่ำที่สุดพบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร (ดูตารางที่ 13) กลุ่มอายุ 30-40 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร (ดูตารางที่ 12) และกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 บ้านครน ตำบลครน อำเภอสวี (ดูตารางที่ 11) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาจะเรียงลำดับจากเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีอายุมากที่สุดจนถึงกลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุด จากเหนือลงใต้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 16 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุ

3.1.3 เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรการศึกษา

การหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยยังคงใช้วิธีการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง กราฟเส้น และแผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษา

3.1.3.1 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้น ป. 6

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาต่ำกว่า หรือจบการศึกษาชั้น ป. 6 ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 18.08 ถึงร้อยละ 98.00 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 2.00 ถึงร้อยละ 81.92 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุด และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (98.00/2.00) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำสุดและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงสุด (18.08/81.92) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 16 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏใน 6 จุดเก็บข้อมูล คือในจุดเก็บข้อมูลที่ 5 7 8 9 18 และ 20 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 ปริมาณร้อยละ 0.29

เมื่อพิจารณาตารางที่ 14 และภาพที่ 17 จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 11-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่ต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 7-13 และจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 7-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 11-13 และจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง ในจุดเก็บข้อมูลที่ 14-16 และ จุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำ

ตารางที่ 14 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษา

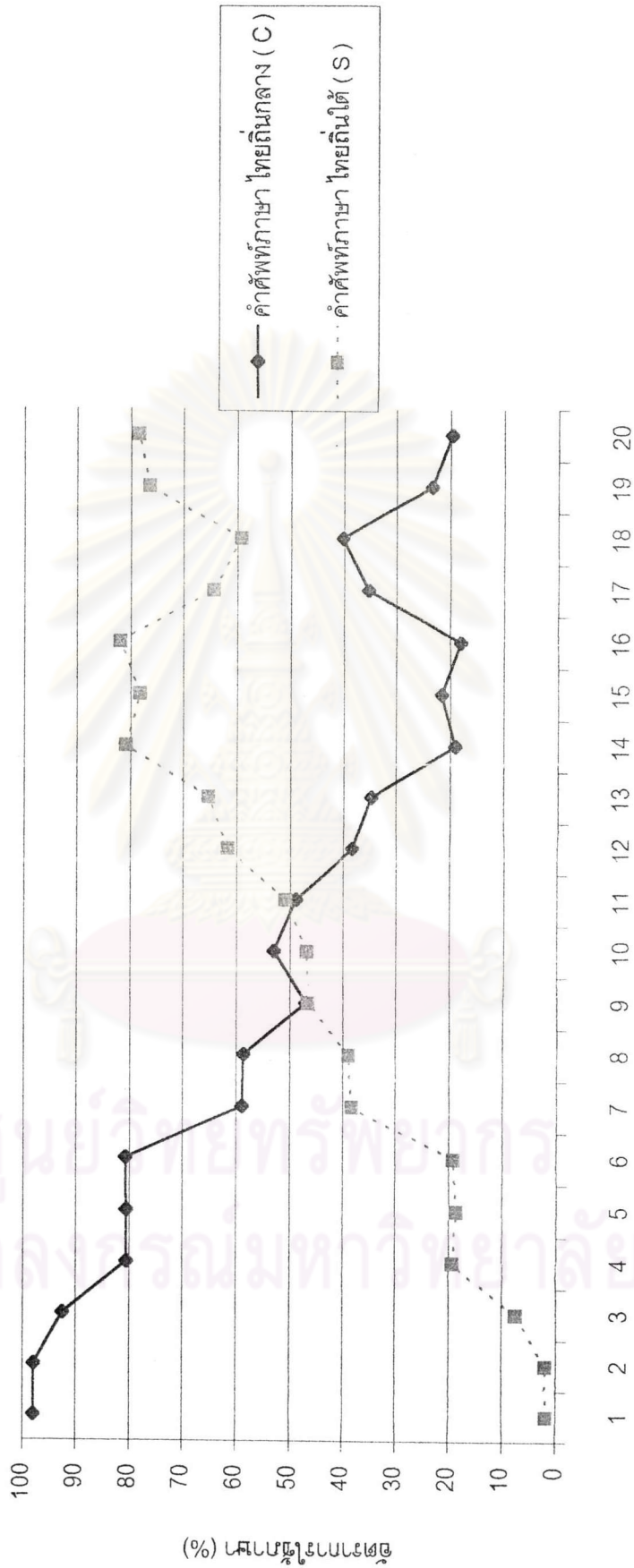
กลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	98.00	2.00	-	-	96.00
2	97.92	2.08	-	-	95.83
3	92.50	7.50	-	-	85.00
4	80.65	19.35	-	-	61.30
5	80.67	18.67	0.67	-	62.00
6	80.77	19.23	-	-	61.54
7	58.89	38.33	2.78	-	20.56
8	58.68	38.95	2.37	-	19.74
9	47.14	46.79	6.07	-	<u>0.36</u> *
10	53.00	47.00	-	-	<u>6.00</u> *
11	49.06	50.94	-	-	<u>-1.88</u> *
12	38.33	61.67	-	-	-23.33
13	34.72	65.28	-	-	-30.56
14	19.09	80.91	-	-	-61.82
15	21.74	78.26	-	-	-56.52
16	18.08	81.92	-	-	-63.85
17	35.29	64.41	-	0.29	-29.12
18	40.24	59.29	0.48	-	-19.05
19	23.48	76.52	-	-	-53.04
20	19.72	78.61	1.67	-	-58.89

0.36 * 6.00 * -1.88 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เป็นบริเวณที่มีค่าต่ำสุด

ภาพที่ 17 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูล

เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์โดยรวมแล้ว จะเห็นว่า จากจุดเก็บข้อมูลที่ 1-16 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้น แต่ในจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 เป็นจุดที่มีการเปลี่ยนแปลง คือมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลงมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก บริเวณดังกล่าวมีลักษณะเป็นชุมชนเมืองดังที่ได้กล่าวไปแล้ว (ดูการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม) และในจุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณเพิ่มขึ้น และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณลดลง

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุดของกลุ่มผู้ออกภาษาที่มีการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้น ป. 6 ได้แก่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะระ จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาทั้งสองเท่ากับ 0.36 บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้นป.6 แต่จากกราฟ ภาพที่ 17 บริเวณใกล้เคียงจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ได้แก่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 และ 11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางกับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน ซึ่งแต่ละจุดเก็บข้อมูลมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสอง (C-S) เท่ากับ 6.00 และ -1.88 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงนำค่า (C-S) ของแต่ละจุดเก็บข้อมูล มาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของบริเวณใกล้เคียง กับค่า (C-S) ของบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา โดยเริ่มจากจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษา (C-S) ใกล้เคียงกันกับ (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ที่สุด ได้ค่าผลต่างระหว่างค่า (C-S) ของสองจุดเก็บข้อมูลเท่ากับ -1.52 ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 11 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วยสำหรับจุดเก็บข้อมูลที่ 10 กับ 11 ได้ค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของสองจุดเก็บข้อมูลเท่ากับ 4.12 ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 10 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบชั้น ป. 6 คือ บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 คือตั้งแต่บริเวณบ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะระ ถึง บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 18)

ภาพที่ 18 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้น ป. 6

3.1.3.2 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้น ป. 6

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาสูงกว่าชั้น ป.6 ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 14.58 ถึงร้อยละ 98.33 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 1.67 ถึงร้อยละ 85.00 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (98.33/1.67) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำสุด และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงสุด (14.58/85.00) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏใน 5 จุดเก็บข้อมูล คือ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 7, 8, 9, 17 และ 20 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ปริมาณร้อยละ 0.31

เมื่อพิจารณาตารางที่ 15 และภาพที่ 19 จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 12-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 7-8 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างสูง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างต่ำ จุดเก็บข้อมูลที่ 9-12 และจุดเก็บข้อมูลที่ 18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นทั้งสองในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 12 และ 18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง ในจุดเก็บข้อมูลที่ 13-17 และ จุดเก็บข้อมูลที่ 19 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างสูงและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างต่ำ จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางที่ต่ำมาก

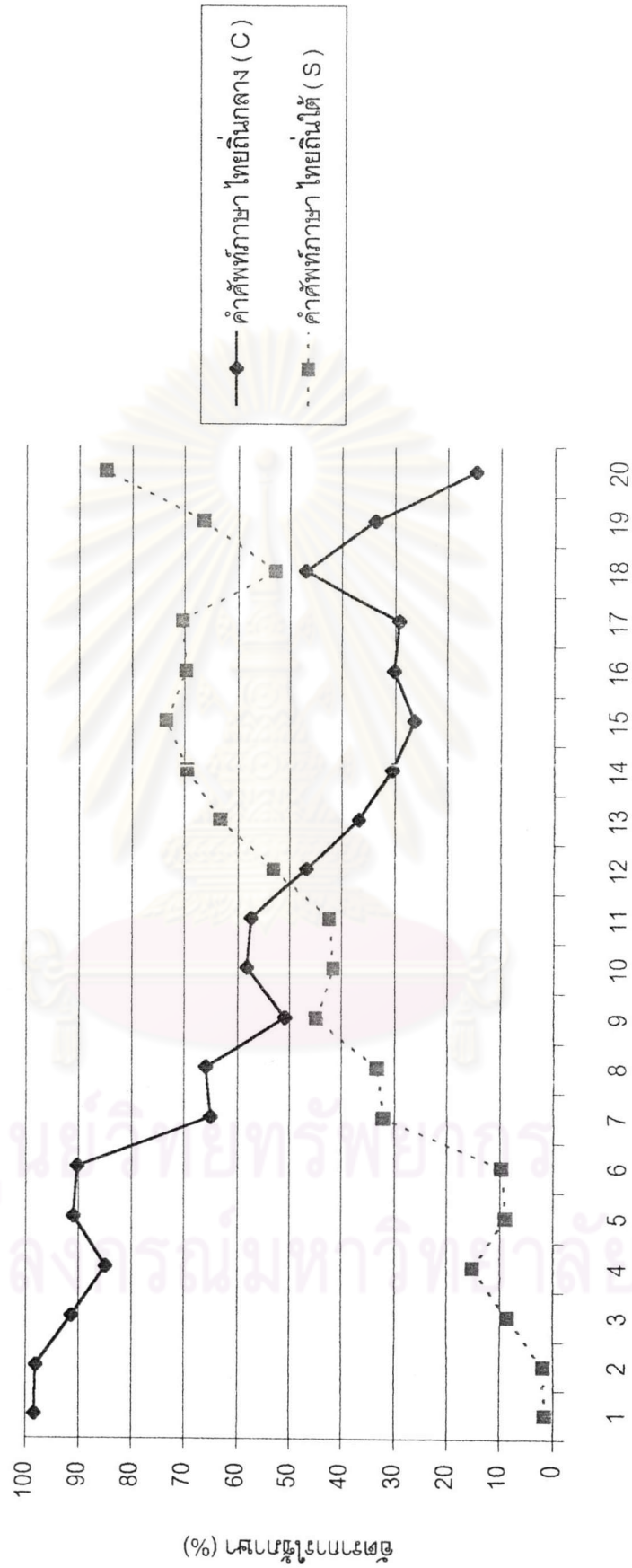
เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์โดยรวม พบว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้น จุดเก็บข้อมูลที่ 16-19 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง เมื่อเทียบกับจุดเก็บข้อมูลที่ 15 แต่จุดเก็บข้อมูลที่ 16, 17 และ 19 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลงเล็กน้อยเท่านั้น ที่เห็นได้ชัดเจนคือ จุดเก็บข้อมูลที่ 18 มีอัตรา

ตารางที่ 15 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษา
กลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	98.33	1.67	-	-	96.67
2	98.06	1.94	-	-	96.11
3	91.39	8.61	-	-	82.78
4	85.00	15.00	-	-	70.00
5	91.00	9.00	-	-	82.00
6	90.29	9.71	-	-	80.59
7	65.00	32.08	2.92	-	32.92
8	65.91	33.18	0.91	-	32.73
9	50.94	45.00	3.75	0.31	<u>5.94</u> *
10	58.33	41.67	-	-	16.67
11	57.50	42.50	-	-	15.00
12	46.94	53.06	-	-	-6.11
13	36.67	63.33	-	-	-26.67
14	30.53	69.47	-	-	-38.95
15	26.43	73.57	-	-	-47.14
16	30.29	69.71	-	-	-39.41
17	29.23	70.38	0.38	-	-41.15
18	47.22	52.78	-	-	-5.56
19	33.57	66.43	-	-	-32.86
20	14.58	85.00	0.42	-	-70.42

5.94 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 19 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
ของกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

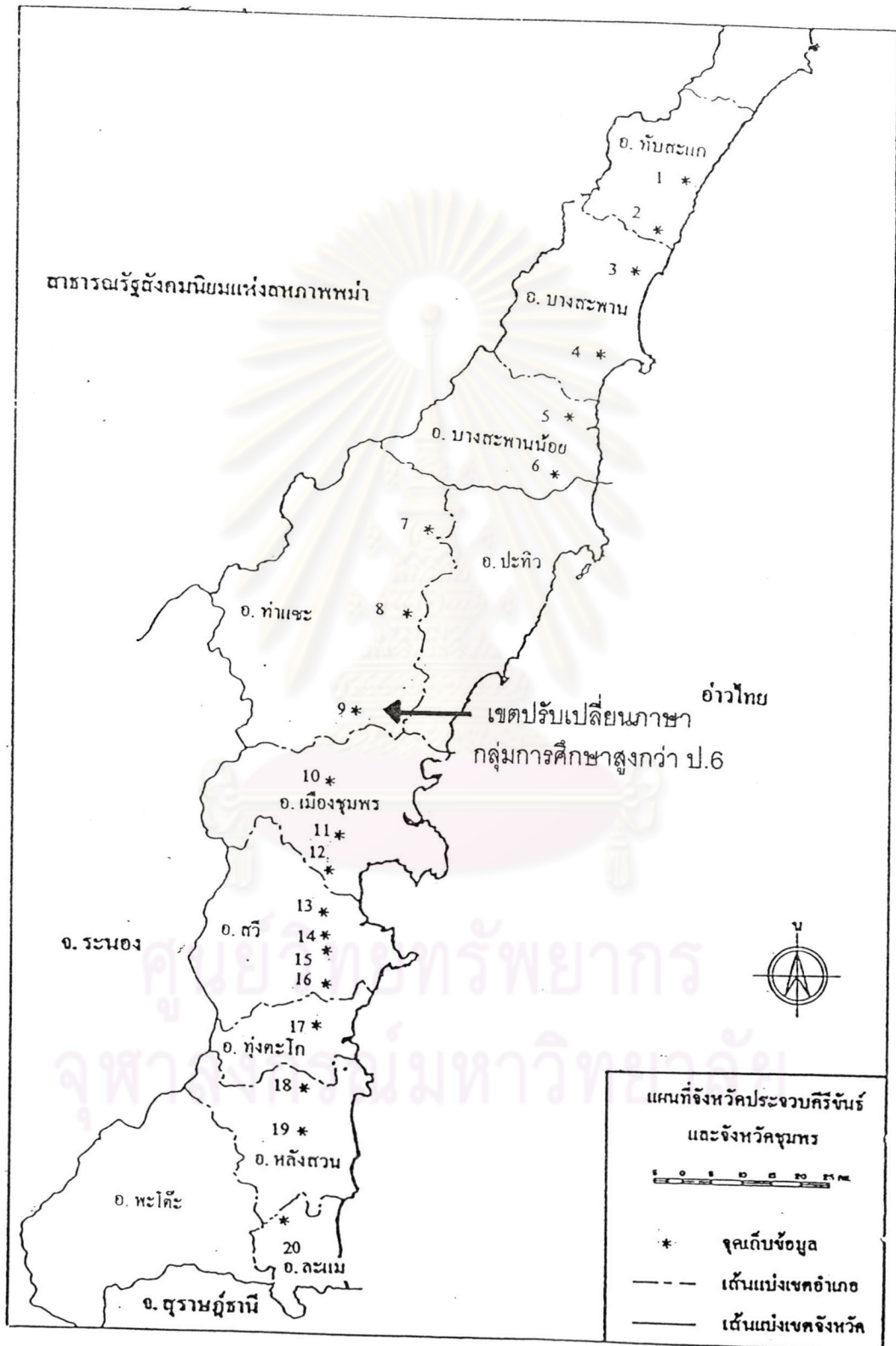
จุดเก็บข้อมูล

การใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลงมาก โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองใกล้เคียงกับจุดเก็บข้อมูลที่ 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก จุดเก็บข้อมูลที่ 18 มีลักษณะของชุมชนเมือง ดังได้กล่าวมาแล้ว (ดู 2.6.3)

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุดของกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาสูงกว่าชั้น ป. 6 ได้แก่จุดเก็บข้อมูลที่ 18 บ้านสวนผึ้ง ตำบลนาขาก อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้ภาษาทั้งสองเท่ากับ -5.56 แต่เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่มีความเป็นชุมชนเมืองมาก ดังได้กล่าวมาแล้ว (ดู 2.6.3) ผู้วิจัยจึงไม่ตัดสินว่าบริเวณจุดเก็บข้อมูลนี้เป็นบริเวณเขตปรับเปลี่ยนภาษา และจากตารางที่ 20 สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองเท่ากับ 5.94 บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ดูภาพที่ 20)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 20 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่า ป. 6

การวิเคราะห์เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรการศึกษา พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้น ป. 6 อยู่ที่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 คือตั้งแต่ บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่า ป. 6 อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 จะเห็นได้ว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาต่ำกว่าหรือจบการศึกษาชั้น ป. 6 ครอบคลุมบริเวณกว้างกว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มการศึกษาสูงกว่า ป. 6 แต่เมื่อพิจารณาบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุดของทั้งสองกลุ่มการศึกษา พบว่า อยู่ที่บริเวณเดียวกันคือ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 (ดูภาพที่ 21) แสดงว่าตัวแปรการศึกษาไม่สัมพันธ์กับเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 21 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูด 2 กลุ่มการศึกษา

3.1.4 เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทัศนคติ

การหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทัศนคติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ และกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ผู้วิจัยใช้วิธีการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยใช้อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ เช่นเดียวกับเมื่อศึกษาการแปรตามตัวแปรอายุและการศึกษา และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง กราฟเส้น และแผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษา

3.1.4.1 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 17.31 ถึงร้อยละ 97.50 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 2.50 ถึงร้อยละ 81.35 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (97.50/2.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงสุด (17.31/81.35) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏใน 7 จุดเก็บข้อมูล คือ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 5, 7, 8, 9, 17, 18 และ 20 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 17 ปริมาณร้อยละ 0.17

เมื่อพิจารณาตารางที่ 16 และภาพที่ 22 จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-8 และจุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 และจุดเก็บข้อมูลที่ 11-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-3 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 4-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างสูง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างต่ำ จุดเก็บข้อมูลที่ 7-12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาใกล้เคียงกัน จุดเก็บข้อมูลที่ 13-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างสูง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างต่ำ

และเมื่อพิจารณากราฟ (ภาพที่ 22) โดยรวมพบว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-16 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 16 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษา
กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้

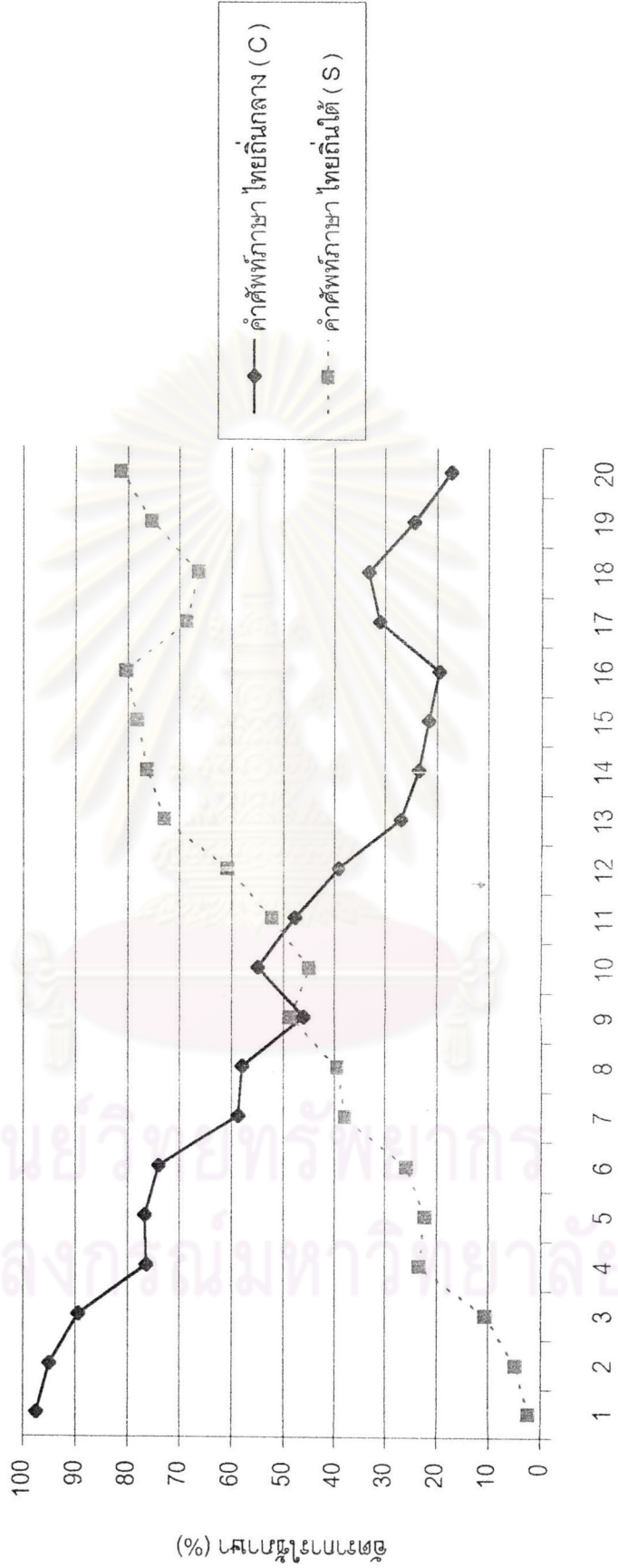
จุดเก็บข้อมูล	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	97.50	2.50	-	-	95.00
2	95.00	5.00	-	-	90.00
3	89.44	10.56	-	-	78.89
4	76.56	23.44	-	-	53.13
5	76.92	22.31	0.77	-	54.62
6	74.17	25.83	-	-	48.33
7	58.75	37.92	3.33	-	20.83
8	58.00	39.50	2.50	-	18.50
9	46.15	48.85	5.00	-	<u>-2.69</u> *
10	55.00	45.00	-	-	<u>10.00</u> *
11	47.83	52.17	-	-	<u>-4.35</u> *
12	39.17	60.83	-	-	-21.67
13	26.96	73.04	-	-	-46.09
14	23.46	76.54	-	-	-53.08
15	21.67	78.33	-	-	-56.67
16	19.55	80.45	-	-	-60.91
17	31.03	68.62	0.17	0.17	-37.59
18	33.13	66.25	0.63	-	-33.13
19	24.44	75.56	-	-	-51.11
20	17.31	81.35	1.35	-	-64.04

-2.69 * 10.00 * -4.35 * เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

โดยจุดเก็บข้อมูลที่ 9 เป็นบริเวณที่มีค่าต่ำสุด

ภาพที่ 22 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

ของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูล

และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นได้ลดลง เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีลักษณะความเป็นชุมชนเมืองดังได้กล่าวมาแล้ว (ดูเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกตามตัวแปรทางสังคม) ในจุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นได้เพิ่มขึ้นอีกครั้ง

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นได้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ 2.69 (ดูตารางที่ 16) บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นได้ และจากกราฟจะเห็นได้ว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 11 เป็นอีกบริเวณหนึ่งซึ่งมีอัตราการใช้ทั้งภาษาใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงนำค่า (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลนี้มาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 9 กับ (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ได้ค่าผลต่างเท่ากับ 1.66 ซึ่งค่าที่ได้ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจุดเก็บข้อมูลที่ 11 จึงเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาเช่นกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาใกล้เคียงกับจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ผู้วิจัยจึงนำค่า (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลนี้มาหาค่าผลต่างระหว่าง (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 10 กับ (C-S) ของจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ได้ค่าผลต่างเท่ากับ 5.65 ซึ่งค่าที่ได้มากกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเป็นบริเวณที่อยู่ระหว่างบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งสอง ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนภาษาอาจครอบคลุมบริเวณนี้ด้วย เนื่องจากบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีลักษณะของชุมชนเมืองมากกว่าบริเวณข้างเคียงจึงทำให้มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าบริเวณข้างเคียง ในกรณีนี้ผู้วิจัยอนุมานให้จุดเก็บข้อมูลที่ 10 เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วย ดังนั้นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นได้ คือจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 ตั้งแต่บ้านนาหอโขง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 23)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 23 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้

3.1.4.2 เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ในบริเวณที่ศึกษานี้ พบว่า มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ร้อยละ 20.00 ถึงร้อยละ 98.27 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ร้อยละ 1.73 ถึงร้อยละ 80.00 โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุด และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำสุด (98.27/1.73) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 1 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณต่ำสุด และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด (20.00/80.00) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีคำศัพท์เฉพาะถิ่นปรากฏใน 3 จุดเก็บข้อมูล คือ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 7-9 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ปริมาณร้อยละ 1.25

เมื่อพิจารณาตารางที่ 17 และภาพที่ 24 จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-13 และจุดเก็บข้อมูลที่ 17-18 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 14-16 และจุดเก็บข้อมูลที่ 19-20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-6 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 7-11 และ 13 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อนข้างสูงและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างต่ำ จุดเก็บข้อมูลที่ 12 มีอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากัน ในจุดเก็บข้อมูลที่ 14-16 และ 19 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน จุดเก็บข้อมูลที่ 17 มีอัตราการใช้ภาษาที่ต่างจากบริเวณข้างเคียงอย่างเห็นได้ชัด คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 18 มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นทั้งสองใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสองบริเวณมีลักษณะความเป็นชุมชนเมือง (ดู 2.6.3) จุดเก็บข้อมูลที่ 20 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำ

เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อยๆ ลดลง ในขณะที่อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อยๆ เพิ่มขึ้น ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 16-17 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้น และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง จากนั้นในจุดเก็บข้อมูลที่ 18-20 อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่วนอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางก็ลดลง

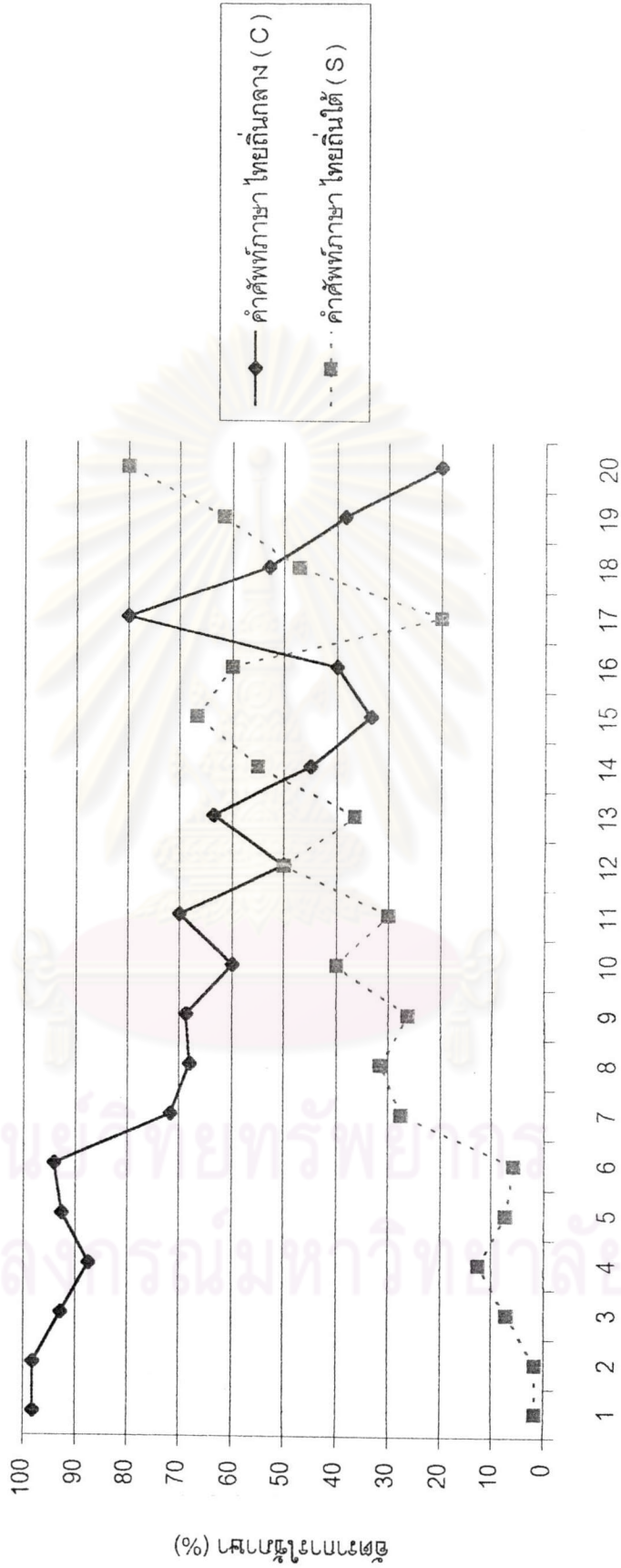
ตารางที่ 17 : อัตราการใช้ภาษาประเภทต่างๆ ของผู้บอกภาษา
กลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้

จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (D)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (U)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1	98.27	1.73	-	-	96.54
2	98.21	1.79	-	-	96.43
3	92.86	7.14	-	-	85.71
4	87.50	12.50	-	-	75.00
5	92.65	7.35	-	-	85.29
6	94.17	5.83	-	-	88.33
7	71.67	27.50	0.83	-	44.17
8	68.00	31.50	0.50	-	36.50
9	68.75	26.25	3.75	1.25	42.50
10	60.00	40.00	-	-	20.00
11	70.00	30.00	-	-	40.00
12	50.00	50.00	-	-	<u>0.00</u> *
13	63.57	36.43	-	-	27.14
14	45.00	55.00	-	-	-10.00
15	33.33	66.67	-	-	-33.33
16	40.00	60.00	-	-	-20.00
17	80.00	20.00	-	-	60.00
18	52.86	47.14	-	-	5.71
19	38.33	61.67	-	-	-23.33
20	20.00	80.00	-	-	-60.00

0.00 * = เขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 24 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

ของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

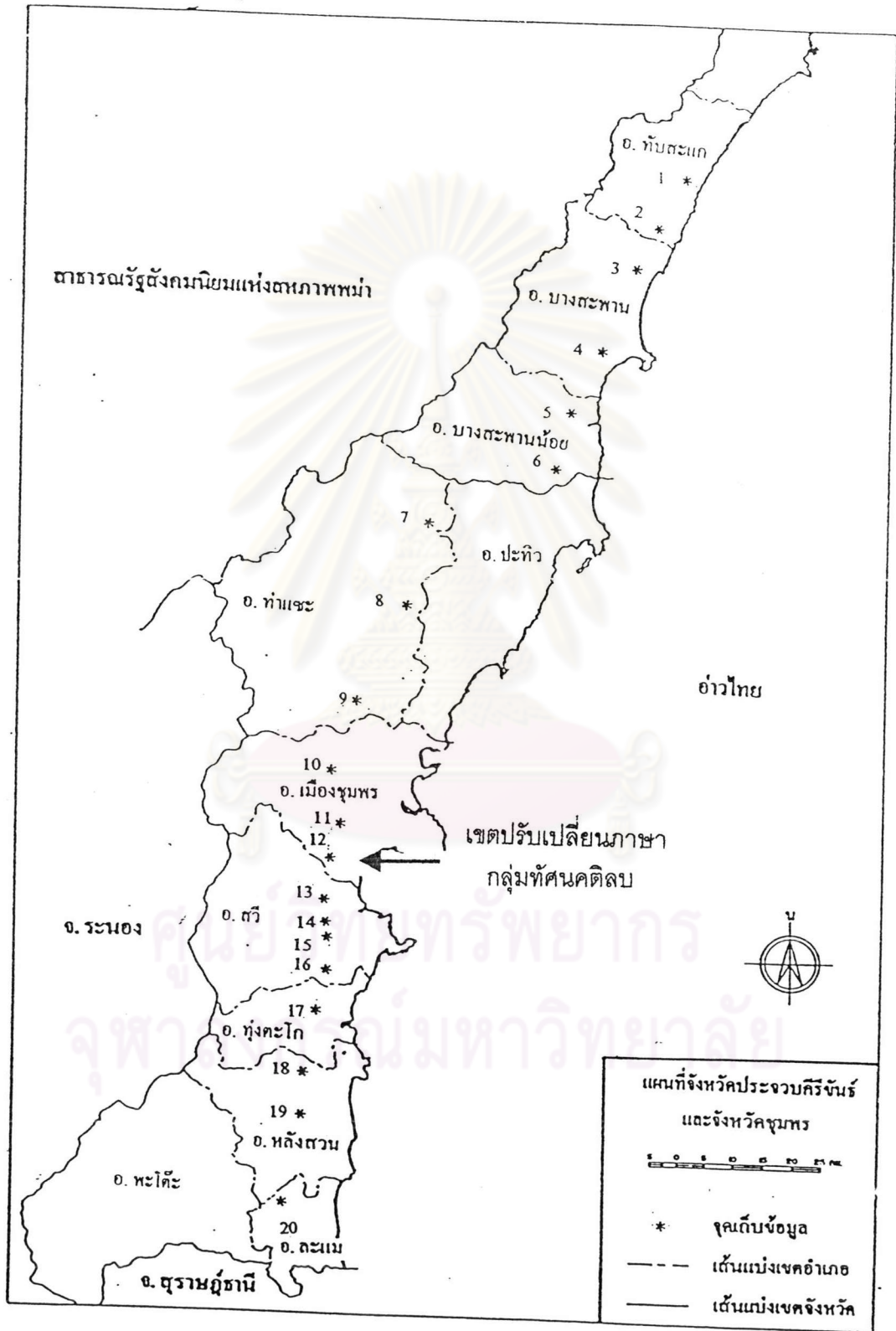
จุดเก็บข้อมูล

อย่างมาก จากกราฟแสดงให้เห็นว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 17 เป็นจุดหักเหของเส้นกราฟ คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลงมาก เนื่องจากในจุดเก็บข้อมูลนี้มีผู้บอกภาษาเพียงคนเดียวที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ (ดูตารางที่ 6) ทำให้เป็นตัวแทนของผู้บอกภาษาทั้งหมด ซึ่ง Samarin (1967) กล่าวว่า ไม่ควรใช้ผู้บอกภาษาเพียงคนเดียว โดยเฉพาะงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาถิ่นและภาษาศาสตร์เชิงสังคม เพราะว่าลักษณะของภาษามีความสัมพันธ์กับอายุ ชนชั้นอาชีพ และองค์ประกอบอื่นๆ ด้านสังคม และผู้บอกภาษาเพียงคนเดียวที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้นี้ เป็นผู้บอกภาษาที่อยู่ในกลุ่มอายุ 10-20 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่ากลุ่มอายุอื่น (ดูภาคผนวก ข)

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 12 บ้านคลองสุข ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองเท่ากับ 0 บริเวณนี้จึงถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ (ดูภาพที่ 25)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 25 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้

การวิเคราะห์เขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทัศนคติ พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 คือตั้งแต่ บ้านนาหอยโข่ง ตำบลนากระตาม อำเภอท่าชะะ ถึงบ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 12 บ้านคลองสูง ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จะเห็นได้ว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ ครอบคลุมบริเวณกว้างกว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ และอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ (ดูภาพที่ 26) แสดงว่าตัวแปรทัศนคติสัมพันธ์กับเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 26 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูด 2 กลุ่มทัศนคติ

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆและหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows- Version 10 ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับตัวแปรตาม และเพื่อกำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษา ซึ่งตัวแปรอิสระได้แก่ จุดเก็บข้อมูล อายุ การศึกษา และทัศนคติ และตัวแปรตาม คือ อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

3.2.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้น ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจริงของผู้บอกภาษา ได้แก่ อายุ จำนวนปีการศึกษา คะแนนทัศนคติ และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้บอกภาษาแต่ละคน ขั้นตอนการเสนอความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ทำตามลำดับดังนี้ กรอบแนวความคิดสำหรับการวิจัย แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ สถิติพรรณนา ค่าความสัมพันธ์รวม และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

3.2.1.1 กรอบแนวความคิดสำหรับการวิจัย

อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สัมพันธ์ตัวแปรอายุ การศึกษา ทัศนคติ และจุดเก็บข้อมูล

3.2.1.2 แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ = f (อายุ, การศึกษา, ทัศนคติ, จุดเก็บข้อมูล)

โดย อายุ	=	อายุของผู้บอกภาษา
การศึกษา	=	จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของผู้บอกภาษา
ทัศนคติ	=	คะแนนทัศนคติของผู้บอกภาษา
จุดเก็บข้อมูล	=	จุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้

3.2.1.3 สถิติพรรณนา แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าต่ำสุด (Min.)

และค่าสูงสุด (Max.) ของตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ ดังตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า ผู้บอกภาษามีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ปานกลาง คือมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ประมาณร้อยละ 44.72

ตารางที่ 18 : ค่าสถิติของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	\bar{X}	SD	Min.	Max.
อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้	44.72	31.26	0	100
จุดเก็บข้อมูล	10.50	5.77	1	20
อายุ	34.71	16.79	10	62
การศึกษา	7.15	3.49	0	16
ทัศนคติ	2.97	1.75	0	5

3.2.1.4 ค่าความสัมพันธ์ร่วม เป็นค่าที่แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากน้อย และในทิศทางใด

ตารางที่ 19 : ค่าความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระ

	จุดเก็บข้อมูล	อายุ	การศึกษา	ทัศนคติ
จุดเก็บข้อมูล	1.000	.144	.035	-.494
อายุ		1.000	.265	-.256
การศึกษา			1.000	.004
ทัศนคติ				1.000

จากตารางไม่มีค่าใดเกิน $\pm .80$ เลย แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก (ดูกราฟความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาคผนวก จ) แต่จะเห็นได้ว่า ตัวแปรทัศนคติกับจุดเก็บข้อมูลมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (-.494) ส่วนตัวแปรทัศนคติกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด (.004)

3.2.1.5 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย การพิจารณาตารางค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (ดูตารางที่ 20)

จะนำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B) มาเขียนสมการได้ดังนี้ โดยค่าในวงเล็บ คือค่า t

ได้สมการถดถอย ดังนี้

อัตราการใช้คำ = $-10.523 + 3.704 \text{ Loc} + 0.122 \text{ Age} - 0.155 \text{ Edu} + 4.454 \text{ Att} \dots (5)$

ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ (-3.706) (26.716) (2.747) (-0.746) (9.467)

ตารางที่ 20 : ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	-10.523	2.840		-3.706	.000
จุดเก็บข้อมูล	3.704	.139	.684	26.716	.000
อายุ	.122	.045	.066	2.747	.006
การศึกษา	-.155	.207	-.017	-.746	.456
ทัศนคติ	4.454	.471	.249	9.467	.000

R = .840; R² = .706; SE = 17.01; F = 357.008; Sig. F = .000

เมื่อพิจารณาค่า t หรือค่า Sig. ซึ่งเป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่าตัวแปรการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระเพียงตัวแปรเดียวที่มีค่า t น้อยกว่า 2 และมีค่า Sig.มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) โดยดูจากเครื่องหมาย +, - หน้าสัมประสิทธิ์ พบว่า จุดเก็บข้อมูล อายุ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ คือ จุดเก็บข้อมูลไกลภาคกลางมากขึ้น จะมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มาก ผู้บอกภาษาอายุมากมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มาก และผู้บอกภาษาที่มีคะแนนทัศนคติมากมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มาก เมื่อพิจารณาค่า Beta ของตัวแปรแต่ละตัวพบว่า ค่า Beta ของตัวแปรจุดเก็บข้อมูลมีค่าสูงที่สุด (.684) รองลงมาคือ ตัวแปรทัศนคติ (.249) และตัวแปรอายุ (.066) ตัวแปรการศึกษา (.017) ตามลำดับ หมายความว่า จุดเก็บข้อมูลหรือที่อยู่ของผู้บอกภาษา มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงสุด รองลงมาเป็นทัศนคติของผู้บอกภาษา และอายุของผู้พูด ส่วนการศึกษาของผู้บอกภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ (R) พบว่ามีค่ามากกว่า 0.4 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิง

พหุ (R^2) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายความผันผวนของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้บอกภาษาได้ร้อยละ 70.6 แสดงว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวมีผลต่อตัวแปรตามมาก สำหรับค่า F ที่ได้มีค่ามากกว่า F ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าตัวแปรตามสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ และเมื่อพิจารณาว่า Sig. of F แสดงว่าสมการที่ใช้ได้ใช้ได้

3.2.2 การหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา

การหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ดู 3.2.1) พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ จุดเก็บข้อมูล อายุ และทัศนคติ ส่วนการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อีกครั้ง โดยตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ จุดเก็บข้อมูล อายุ และทัศนคติ และตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ผลของการวิเคราะห์ครั้งนี้ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 21 : ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	-11.978	2.063		-5.807	.000
จุดเก็บข้อมูล	3.708	.138	.684	26.769	.000
อายุ	.131	.043	.070	3.055	.002
ทัศนคติ	4.456	.470	.249	9.473	.000

$R = .840$; $R^2 = .706$; $SE = 17.01$; $F = 476.180$; $Sig. F = .000$

ได้สมการถดถอยดังนี้

อัตราการใช้คำ = $-11.978 + 3.708 \text{ Loc} + 0.131 \text{ Age} + 4.456 \text{ Att} \dots (6)$

ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ (-5.807) (26.767) (3.055) (9.473)

จากนั้นผู้วิจัยได้หาเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยการย้ายข้างสมการ ได้สมการต่อไปนี้

$$\text{Loc} = \frac{50 + 11.978 - 0.131 \text{ Age} - 4.456 \text{ Att}}{3.708} \dots (7)$$

นำค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระจากตารางที่ 18 มาแทนค่าในสมการดังกล่าว ได้เขตปรับเปลี่ยนภาษาดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Loc} &= \frac{50 + 11.978 - 0.131 (34.71) - 4.456 (2.97)}{3.708} \\ &= 11.92 \end{aligned}$$

จากนั้นผู้วิจัยได้หาการแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่ ทัศนคติและอายุ ผู้วิจัยตั้งข้อสมมติว่าแบบแผนของทุกกลุ่มอายุ และกลุ่มทัศนคติจะมีแบบแผนตามสมการ (6) ดังนั้นในการกำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษา ผู้วิจัยจึงแทนค่ากลุ่มอายุเป็น 3 กลุ่มและกลุ่มทัศนคติเป็น 2 กลุ่ม (ดูภาคผนวก จ) และเมื่อแทนค่าตัวแปรต่างๆ ในสมการ (7) จะได้เขตปรับเปลี่ยนภาษาดังในตาราง

ตารางที่ 22 : ค่าตัวแปรทางสังคม และเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้

ตัวแปรทางสังคม		เขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้ (Loc)
อายุ (Age)	ทัศนคติ (Att)	
14.22	0.86	15.18
35.53	0.86	14.42
54.37	0.86	13.76
14.22	4.11	11.27
35.53	4.11	10.52
54.37	4.11	9.85

ผู้วิจัยต้องการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา ดังนั้นจึงได้ปิดเศษทศนิยมของค่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ ถ้าค่าที่ได้มีเศษทศนิยมน้อยกว่า 0.50 ให้ปัดลงเหลือเท่าจำนวนเต็มเต็ม แต่ถ้าเศษทศนิยมมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ให้เพิ่มจำนวนเต็มขึ้น

อีก 1 ดั้งนั้นเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ในภาพรวม ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 12 บ้านคลองสูง ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุและทัศนคติ ปรากฏในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 : เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอกภาษา 6 กลุ่ม

ตัวแปรทางสังคม	เขตปรับเปลี่ยนภาษา
1. กลุ่มอายุ 10-20 ปี - ทัศนคติบวก	จุดเก็บข้อมูลที่ 11
2. กลุ่มอายุ 30-40 ปี - ทัศนคติบวก	จุดเก็บข้อมูลที่ 11
3. กลุ่มอายุ 50-60 ปี - ทัศนคติบวก	จุดเก็บข้อมูลที่ 10
4. กลุ่มอายุ 10-20 ปี - ทัศนคติลบ	จุดเก็บข้อมูลที่ 15
5. กลุ่มอายุ 30-40 ปี - ทัศนคติลบ	จุดเก็บข้อมูลที่ 14
6. กลุ่มอายุ 50-60 ปี - ทัศนคติลบ	จุดเก็บข้อมูลที่ 14

การหาเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ตามตัวแปรทางสังคม พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งหมดจะอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาไทยถิ่นใต้ และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุมากจะอยู่เหนือกลุ่มอายุน้อย เมื่อพิจารณาตัวแปรทางสังคมพร้อมกัน 2 ตัวแปร คือทัศนคติและอายุ พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอกภาษา 6 กลุ่ม (ดูตารางที่ 23) อยู่ใน 4 บริเวณ คือ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี – ทัศนคติบวก อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านนา ตำบลบ้านนา เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 30-40 ปี – ทัศนคติบวก และกลุ่มอายุ 10-20 ปี – ทัศนคติบวก อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 บ้านทุ่งคา ตำบลทุ่งคา ทั้งสองจุดอยู่ในอำเภอเมืองชุมพร เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี – ทัศนคติลบ และกลุ่มอายุ 30-40 ปี – ทัศนคติลบ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านแหลมปอ ตำบลสวี และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี – ทัศนคติลบ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 15 บ้านควนตาล่อม ตำบลนาโพธิ์ ทั้งสองจุดอยู่ในอำเภอสวี ซึ่งทั้ง 4 บริเวณนี้อยู่ในจังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 27)

ภาพที่ 27 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้บอภาษา 6 กลุ่ม

